

"Hvis jeg skulle bruge en præst, skulle han være mere som et menneske end en præst med en titel"

- at bygge bro mellem kirkens budskab og unges virkelighed

Ungdomshøringer i Aalborg Stift.

Kirsten Grube
Suzette Munksgaard

Center for Ungdomsstudier (CUR)

December 2012

Indholdsfortegnelse

Resumé	3
1. Indledning	4
2. At (gen)beskrive kirkens og kristendommens betydning gennem relationer – en generel anbefaling	6
3. "Jeg vil nok først snakke med familie, venner eller en vejleder" – om brug af gymnasiepræst	9
4. "Måske man kan booke sig ind via sms"? - om gadepræst-initiativet	11
5. "Jeg tror ikke, jeg vil søge kirken, når jeg skal træffe mine valg – kirke er jo noget, man går i" – om initiativet 'ungekirker'	13
6. "Hvad har det med kirken at gøre?" - om brugen af lektiecafé	14
7. Hvordan skal kirken kommunikere?	15
8. Hvad vil unge gerne bruge kirken og kristendommen til i fremtiden – og hvad kunne de godt tænke at bruges til af kirken?	17
9. Opsummering	19
Litteraturliste	21
Bilag 1. Metode og beskrivelse af, hvem der har udfyldt spørgeskemaet	22
Bilag 2. Høringsmateriale: Unge og kirke, Ålborg Stift (nov. 2012)	25

Resumé:

Hvad kan kirken gøre i forhold til, at unge oplever, at kristendommen og kirken opleves som relevant og betydningsfuld i ungdomstiden?

Center for Ungdomsstudier (CUR) har på vegne af Aalborg Stift/Samtaleforum for Unge og Kirke (SUK) i Aalborg foretaget en 'ungdoms-høring' som en del af udviklingen af en række kirkelige initiativer. I alt 139 elever fra tre forskellige efterskoler deltog i høringen.

Resultaterne af høringerne udmønter sig i følgende anbefalinger, som dels er af overordnet karakter, dels relaterer sig til enkelte initiativer og dels knytter sig til kommunikation og inddragelse i kirkeligt arbejde:

Overordnet:

1. Vær nysgerrig på de unges virkelighed – det er kirkens opgave at 'bygge bro' mellem de unges virkelighed og kirkens budskab.

Specifikke initiativer:

2. Gymnasiepræst-initiativet: Find et fagligt, relationelt og eksistentielt anknætningspunkt og legitimér tilstedeværelsen af præsten.

3. Gadepræst-initiativet: Indtag den 'omvendte præsterolle' – vær mere lyttende end talende og vær synlig ved forskellige naturlige anknætningspunkter.

4. Ungekirke-initiativet: Vær kirke *med* unge, hvor det 'særlige' og nærheden er attraktionen.

5. Lektiecafé: Udfyld en funktion, som ikke varetages af andre lokale tilbud.

Kommunikation og inddragelse i kirkeligt arbejde:

6. Tag i kommunikationen først og fremmest afsæt i ansigt-til-ansigt-relationer og lad den understøttes af sociale medier.

7. Lav fælles invitationer via Facebook, sms m.v., da man deltager sammen med sine venner.

8. I forhold til kirkeligt arbejde i øvrigt: Vær med til at danne handlingsfællesskaber.

Rapporten vil uddybe og begrunde de enkelte anbefalinger.

1. Indledning

Hvordan kan kirken i højere grad blive relevant for unge? Hvordan bliver vi mere end kirke for unge – men også kirke *med* unge, så kirken bliver fortolkningsduelig og en vigtig del af de unges liv?

I Aalborg Stift og i Aalborg Samtale for Unge og Kirke (SUK) er man aktuelt i gang med en proces, hvor der arbejdes på at gøre kirken relevant for unge. Flere høringsrunder har resulteret i en liste med forslag til en række projekter og initiativer, men inden man går i gang med at afprøve idéerne, er man interesseret i at høre de unge selv og blive klogere på: Hvad er de unge egentlig optagede af, og hvilke perspektiver har de på kirke og kristendom? Hvordan reagerer de på nogle af de forskellige tiltag, som stiftet henholdsvis allerede har taget initiativ til (gymnasiepræst, gadepræst), og som er i støbeskeen (ungekirke og lektiecafé), og hvad tænker de om, hvordan kirken skal kommunikere med dem og inddrage dem?

For at finde svaret på nogle af de spørgsmål bad Aalborg Stift/SUK Center for Ungdomsstudier (CUR) om at foretage en ungdomshøring blandt elever på tre forskellige efterskoler¹. Denne rapport er et resultat af denne ungdomshøring. I alt 139 efterskoleelever i alderen 15-17 år har – gennem spørgeskemaer, processer og interviews – givet udtryk for deres erfaringer, behov og forventninger til kirke og kristendom, og hvilke konkrete idéer der kunne gøre sig gældende, hvis man skal være kirke med unge.

Med afsæt i de unges tilbagemeldinger vil vi i denne rapport præsentere en overordnet anbefaling, som det kan være vigtigt at være opmærksom på, nogle anbefalinger, som knytter sig til de konkrete initiativer, samt nogle anbefalinger, der vedrører kommunikation og inddragelse i kirkeligt arbejde.

Rapporten sigter på at fremstille anbefalingerne som nogle af de *ingredienser*, der kan være med til at skabe relevant kirke for unge – og vil ikke fremstå som én opskrift, som kan følges fra ende til anden. Det er snarere vigtigt, at ingredienserne tænkes ind i forhold til den sammenhæng, de unge er en del af – og i forhold til nogle af de udfordringer og dilemmaer, de unge står overfor. Og ikke mindst i forhold til de tilstedeværende især menneskelige ressourcer i de enkelte kirker.

Hvem deltog i høringen?

I alt 139 elever fra tre nordjyske efterskoler med forskellige profiler medvirkede i høringen. Eleverne udfyldte et spørgeskema og deltog i en række 'rundbords'-processer, hvor de blev bedt om at beskrive deres 'livsprojekter', deres erfaringer med kirke og kristendom og forholde sig til en række initiativer og sætte ord på deres forventninger og mulige fremtidige brug af kirken.

Forholdet til kirke og kristendom

Hvad kendetegner de 139 efterskoleelever, når det gælder forholdet til kirke og kri-

¹ Vi foretog høringen blandt efterskoleelever, selvom det kan være en udfordring at få netop denne gruppe til at forholde sig til tiltag, der kan finde sted i forbindelse med deres ungdomsuddannelsesforløb (gymnasiepræst). Til gengæld valgte nogle lokale præster at deltage i høringerne og samtale direkte med eleverne om forskellige tilbud, hvilket gav en god mulighed for, at dialogen kunne tage afsæt i den lokale kontekst.

stendom?

Kirke og kristendom er vigtigt for mellem fem og 10 procent. Overordnet tyder det først og fremmest på, at det er en gruppe af unge, der har et positivt forhold til kirken og kristendommen, og at de har en eller anden form for kirkelig baggrund. Resten, som må betegnes som 'mainstream', har ikke et tilhørsforhold til hverken kirke eller kristendom. Som vi senere skal se, viser 'mainstream'-gruppen en generel tilbageholdenhed over for kirke og kristendom. Det gælder dog for begge grupper, at de har vanskeligt ved at sætte ord på, hvad kirke og kristendom konkret betyder for dem og det at være ung.

Oplevelsen af konfirmandforløbet et par år forinden

Nu går eleverne på efterskole, men hvordan oplevede de deres konfirmandforløb et par år tidligere? De færreste elever oplever, at deres konfirmandforløb har gjort en positiv forskel i forhold til deres opfattelse af kristendommen. Syv ud af 10 (69,8 pct.) oplever, at kristendommen i den forbindelse hverken er blevet mere eller mindre betydningsfuld, hver femte (20,2 pct.) oplever, at kristendommen er blevet mere betydningsfuld, mens hver tiende (10,1 pct.) oplever, at kristendommen er blevet mindre betydningsfuld. Mange unge oplever konkret i undersøgelsen, at de er blevet 'konfirmeret ud af kirken' (Grube & Munksgaard 2011, Munksgaard & Østergaard 2008). Når man igangsætter initiativer fra kirkens side i Allborg Stift, er der derfor ingen tvivl om, at man overordnet kan komme ud for at opleve en betydelig modstand og generel fremmedgjorthed – uanset hvad man søsætter af forskellige initiativer. Som vi senere vil se, vil der dels eksistere en barriere i forhold til det, at det 'kirkelige' står som afsender på initiativerne, dels vil det være vanskeligt for de unge at se nogen relevans af kirke og kristendom i forhold til deres ungdomsliv/uddannelsesforløb eller søgen efter mening. Der vil derfor være nogle barrierer, som det er vigtigt at være opmærksom på, og som det kan være vigtigt at imødegå og eventuelt overvinde.

Hvilke temaer optager de unge?

Vi bad de unge om at beskrive deres 'livsprojekter'; de vigtigste temaer i deres liv, og hvordan de mente, kristendommen knyttede sig til eller kunne knytte sig til temaerne. Det viste sig, at de unge var utroligt gode til at sætte ord på, hvilke temaer der spillede en rolle for dem. Her er eksempler på nogle gennemgående temaer:

Fællesskab: *"Man overskrider grænser sammen med sine venner. Alt det, du gør, er noget, du gør sammen med dine venner,"* eller *"når du socialt er på hele tiden, har man brug for en slapper. Du er smadret, når du når til weekenden."*

Individualitet: *"Man skal lære at gå sin egne veje. Mine venner betyder også noget, men man skal selv finde vejen."*

Tryghed: *"Det er vigtigt have en god familie, venner, tryghed og en base, man kan falde tilbage på, hvis det hele skulle falde fra hinanden."*

Uoverskuelighed: *"Livet kan være som et usamlet puslespil, fordi det er lidt sådan, at du skal tænke dig om, når du skal have brikkerne til at falde på plads, og nogle gange falder de slet ikke på plads" eller "der er en masse veje, der er åbne, og jeg kan vælge alle de veje, jeg vil – men det er svært at vælge, hvilken vej jeg skal vælge."*

I lighed med ovenstående beskriver nogle af de andre unge bekymringer, udfordringer, tanker om fællesskabets betydning, at vælge, gå sine egne veje, betydningen af tryghed, mangfoldighed – men de har svært ved at se hvordan kristendom kan spille en rolle i den sammenhæng. De har få eller ingen erfaringer med, at der er blevet bygget bro fra ungdomstemaerne til kristendommen.

Snakker ikke om tro med deres omverden

Eleverne snakker kun i mindre grad med deres omverden om det at tro - så selvom de tumler med en del eksistentielle spørgsmål – bliver de ikke bragt i spil i samtale med andre. Kun 4,4 pct. snakker ofte med deres forældre/familie om tro og religion, og kun 1,5 pct. oplever, at de ofte snakker med henholdsvis elever og lærere på deres efterskole om tro og religion. At troen kun i mindre grad er blevet udviklet gennem dialog og samtale, sætter formentligt i høj grad sit præg på elevernes opfattelse af kristendommens betydning, og hvilke perspektiver de har på de forskellige stifts-initiativer – nemlig at relevansen for dem ikke er så åbenlys.

Opbygningen af rapporten

Rapporten er bygget op på den måde, at der indledningsvist vil blive præsenteret en generel anbefaling, dernæst nogle specifikke anbefalinger, der knytter sig til de enkelte initiativer (gymnasiepræst, gadepræst, ungekirke, lektiecafé ...). Efterfølgende vil der være nogle anbefalinger omkring kommunikation og kirkelig inddragelse, og afslutningsvist vil der være en opsummering.

I bilaget findes metode, høringsmateriale og spørgeskema.

2. At (gen)beskrive kirkens og kristendommens betydning gennem relationer – en generel anbefaling

Det er vigtigt at fremhæve som en præmis, at kirke og kristendommen for hovedparten af de unge forekommer betydningstømt.

I lighed med store dele af den danske befolkning bruger hovedparten ikke kirken hverken jævnligt eller sjældent, det vil sige hverken til gudstjenestearrangementer eller ved 'bare at sætte sig ind i kirken'. Hvor man imidlertid godt kan opleve, at der i de ældre generationer eksisterer en form for tilhørsforhold til kirken, en form for kulturkristendom, lader det til, at 'betydningskæden helt er hoppet af' for de unge. De har en del ord for, hvad kirke kan handle om: Det kan være 'kedeligt', 'intetsigende', der 'spilles på orgel', 'der er prædikener', 'lange salmer', og der 'bruges mange ord' men derimod har de vanskeligt ved at sætte ord på kirkens funktion, og hvad kristendommen betyder for dem. Det gælder på trods af, at de fleste er blevet konfirmeret, og som udgangspunkt derfor må antages at have en vis fortrolighed med kristendommen. Nogle af de unge beskriver det her med, at betydningskæden er 'hoppet af' på denne måde:

"Jeg følger godt nok ikke så meget med i kristendommen, det interesserer mig ikke allermest bare at sidde og høre om noget – sådan nogle lange gamle gudstjenester – det handler jo ikke om det, der sker her og nu... og så er 10 vers i en salme lige i overkanten ..."

En anden formulerer det sådan:

"Jeg tænker også bare, at noget af det, jeg synes, der er vigtigst i kristendommen, er, at man mærker den på en eller anden måde, og jeg føler ikke så meget, man mærker den ved, at man sidder og er ved at falde i søvn i en kirke, hvis jeg skal være ærlig."

og

"Kirken sætter ikke fokus på de store spørgsmål i livet. Det har jo ikke noget med vores liv at gøre. Jeg tror sgu ikke, at Jesus bærer mig igennem min uddannelse."

Et behov for at opsøge kirken kræver mere end en hyggelig juleaften ...

En stor gruppe af de unge (48,9 pct.) har haft en positiv oplevelse med kirken f.eks. i forbindelse med konfirmation og jul (enkelte husker anderledes gudstjenester, de på et tidspunkt har været med til), men det er dog ikke nødvendigvis ensbetydende med, at de vil opsøge kirken igen. Som udgangspunkt fordi de har svært ved at overføre det, de henholdsvis oplever til konfirmation og jul til noget, der *ikke* specifikt har noget med disse begivenheder at gøre. De har som udgangspunkt vanskeligt ved at forestille sig, at kirken kan være noget andet og mere end dette. At man har oplevet en god stemning til en juleaftensgudstjeneste er altså sjældent udslagsgivende for, at man vælger at 'vende tilbage'.

Ordet 'præst' giver bestemte og ret fastlåste associationer

Gennem interviewene bliver det også klart, at ordet 'præst' også giver bestemte og ret fastlåste associationer – det er som udgangspunkt en person, der 'arbejder i en kirke', i lighed med at 'en bager brød' og en 'murer bygger huse'. De unge forbinder ikke præsten med eksistentielle samtaler, sjælesorg eller som en, der har noget vigtigt at sige i forhold til deres ungdoms- og hverdagsliv. For en gruppe af informanter kan præstens 'religiøse job' tilmed fremstå som en barriere. Med mindre informanterne har haft specifikke oplevelser med en præst, der har opført sig på en anden måde, får de associationer til noget 'kedeligt' og 'alvorligt':

Altså, jeg ville også have det svært ved at sådan snakke med en præst om mine valg, fordi jeg synes tit, da jeg var konfirmand og skulle i kirke, så var det bare sådan nogle nederen præster. Altså, nogen, der bare stod og talte med den samme tone hele tiden, hvor man tit blev træt af at høre på dem. Det er vel bare, fordi de er for kedelige at spørge om noget – om hvilke valg man skulle tage, og også at det bliver for alvorligt, og det gider man jo heller ikke, at det skal være vildt alvorligt, for det er jo også kedeligt.

Det er her vigtigt at understrege, at unge generelt ikke har mange forventninger til sekundære voksne (andre voksne end deres forældre) i deres liv. Erfaringer skaber forventninger. Og unge har sjældent erfaringer med, at sekundære voksne spiller en rolle som relevant samtale- og dialogpartnere – hvad enten de er præster eller ej (Grube & Østergaard 2010a, Muusmann & Østergaard 2011).

At være nysgerrig og gøre nysgerrig

Det kalder på vigtigheden af, at den enkelte præst, sognemedhjælper eller frivillige bringer sig selv på banen i forhold til den unge og er bærer af 'den store historie'. At få skabt nogle positive erfaringer. Hvad vil det mere konkret sige? At den voksne:

- **Viser interesse og nysgerrighed** i forhold til unge og deres livssituation og livsvalg. Det vil sige være en voksen, der ikke benytter sig af envejskommunika-

tion men nysgerrigt tør spørge ind til de unges liv. I den forbindelse har de unge også en idé om, at det er en fordel at have en ung præst, fordi vedkommende i så fald ikke ville sidde med 'alle svarene'.

- **Bringer sig selv på banen** frem for, at vedkommende ser sig selv som 'præst'. Personen, og de relationer, man knytter, er vigtigere end præsterollen: *"Hvis jeg skulle bruge en præst, skulle han være mere som et menneske end en præst med en titel."*
- **Formår at sætte ord på**, hvad troen betyder for ham/hende, med andre ord, at den voksne kan sætte ord på, hvad 'de gode nyheder' er for ham/hende. På den måde bliver det muligt at skabe en meningsfuld dialog med unge, der skal til at gå på opdagelse i, hvad de 'gode nyheder' er for dem selv. De unge har vanskeligt ved at spejle sig i 'den store historie' alene – men de kan nemmere spejle sig i en 'lille historie', der reflekterer en 'stor' historie (Grube & Østergaard 2006).

En positiv erfaring kan skabes i forbindelse med konfirmandforløbet, hvor de unge kan få oplevelsen af, at præsten kan være af betydning. En ung siger det på denne måde: *"Da mine forældre blev skilt, så brugte jeg min præst. Han bor næsten lige ved siden af, og en dag, vi snakkede sammen, så sagde han, at jeg gerne måtte komme, hvis jeg havde brug for at snakke – så det gjorde jeg, mens mine forældre skulle skilles".* En anden siger det på denne måde: *"Vores præst var ikke bare sådan en, der stod og læste op. Man skulle selv skrive på post-its om, hvad der var en god dag. Han blandede noget hverdagsagtigt ind i det, så man ikke bare skulle høre om, da Jesus blev født og det der."*

Begge informanter oplever, at præsten aktivt forholder sig til nogle af ungdomslivets udfordringer.

Det positive i den forbindelse kan være, at der reelt ikke skal særligt meget til, før de får en positiv oplevelse af en præst. Der skal ikke meget til, før man skiller sig ud og bliver en interessant og betydningsfuld voksen – og før man bliver den person, som de lægger mærke til og kan huske – og som kan gøre en forskel.

"Når andre gider, så gider man også selv ..."

Betydningen af det relationelle arbejde er også vigtigt i forhold til ikke bare at inddrage den enkelte unge, men også den vennegruppe, som den enkelte er en del af.

Unge spejler sig i og identificerer sig i forhold til vennegruppen, der udgør en tryghed, men samtidig opsøger man ikke ukendte/uvante områder – med mindre vennerne også synes, at det er sjovt eller spændende. Der skal være nogle 'legitime rum', hvor man sammen med sine venner kan udforske noget nyt. Hvis de andre vil, vil man også selv. En af de unge formulerer det på denne måde – med reference tilbage til konfirmandforløbet: *"Hvor der er andre unge, der gider, så gider man også selv. Det er ikke fedt at sidde i en kirke med 20 konfirmander, der bare sidder og siger: Bliv nu færdig og lad os få den fest. Det er jo ikke ligefrem det, man gider."* En anden formulerer det som en kommentar til, hvordan hun i øvrigt oplever kirken: *"I kirken er der jo ikke så meget fælleskab. Vi snakker jo ikke sammen ... i kirken. Vi hører jo bare. Det ville være godt, hvis det var, ligesom det var i klubber og sådan noget – at man er **med** hinanden i kirke".* Pigen understreger betydningen af, at hun gerne vil følges med andre i kirke, og så sætter hun også overordnet spørgsmålstegn ved de 'høre-tilgange', hun ofte bliver præsenteret for – hun

vil gerne lave noget sammen med andre – ligesom man gør det i en klub. Derudover er det værd at tilføje, at de unge fra konfirmandundervisningen er vant til at møde præsten som repræsentant for kirken som et hold, og det vil derfor også være naturligt, at det er den måde, de fremover kunne finde på at møde en præst. De 'kommer som gruppe' og 'går som gruppe'.

Vær nysgerrig på de unges virkelighed – det er kirkens opgave at 'bygge bro' mellem de unges virkelighed og kirkens budskab.

3. "Jeg vil nok først snakke med familie, venner eller en vejleder" – om brug af gymnasiepræst

Aalborg Stift har allerede nu udvalgt en gruppe af gymnasiepræster, men præsterne har dog lidt vanskeligt ved at finde ud af, hvordan de skal gribe opgaven an: Hvad skal der til, for at det opleves som et relevant tilbud?

Når vi spørger de unge, er det blot 4,4 pct., der forestiller sig, at de fremadrettet kunne tænke sig at bruge en gymnasiepræst, 54,0 pct. mener, at de ikke vil benytte sig af det, mens 41,6 pct. angiver, at de måske/ikke ved, om de kunne tænke sig at bruge det. Det viser sig, at den gruppe, der i forvejen i høj grad snakker med deres familie om tro/religion, er den gruppe, der ville kunne overveje at gøre brug af en gymnasiepræst. Det forhold, at forældrene har villet snakke om tro og religion, spiller en rolle for, at man faktisk kunne forestille sig, at det ville give mening at snakke med en gymnasiepræst (Tamninen 1996): Det giver mening at have en voksen dialogpartner.

Samtidig viser det sig også, at alle de elever, der indikerer, at de ville gøre brug af en gymnasiepræst, også siger ja til, at de har haft en positiv oplevelse med kirken.

Når vi spørger eleverne, om de kunne tænke sig at gøre brug af en gymnasiepræst, reagerer de fleste med umiddelbar tavshed – de har vanskeligt ved at forestille sig, hvad en gymnasiepræst skal kunne bruges til ud fra hovedbegrundelsen om, at det ikke umiddelbart har noget med en uddannelsesinstitution at gøre: *"Jeg synes ikke, en gymnasiepræst har noget med gymnasiet at gøre. Han skal jo blive i kirken",* eller *"hvis jeg spurgte en præst om råd, så ville jeg være bange for at han ville give nogle alt for kristne svar."*

At være gymnasiepræst er altså ikke en oplagt funktion fra de unges perspektiv. Nogle af informanterne giver ligefrem udtryk for, at det kan være en barriere, at en trosrepræsentant, en 'religiøs person' befinder sig på et gymnasium, der forekommer at være et neutralt uddannelsessted.

"Kan en præst godt fungere som samtalepartner?"

Samtidig har de unge ikke erfaringer med, at en præst kan bruges som samtalepartner, og ej heller kan de konkret forestille sig, hvad de skulle snakke med en præst om. Der sættes som udgangspunkt ikke lighedstegn mellem det at være præst og det at være samtalepartner. Der skal derfor bygges en "bro" mellem de to funktioner ("hvad skulle det ændre for mit ungdomsliv og min ungdomsuddannelse?"). Nogle af informanterne spørger undrende ind til, om det vitterligt godt kan lade sig gøre at bruge en præst som

samtalepartner. De ved det ikke, da de ikke tidligere har haft sådanne erfaringer – en vejleder opleves mere oplagt: *"Hvis jeg ikke skulle vælge mellem en præst og en vejleder, så ville jeg klart gå til en vejleder"*. En anden siger: *"Der er så mange andre, man kan bruge, så jeg vil ikke bruge en præst"* eller *"Jeg vil aldrig spørge en præst til råds – han er jo ikke klogere"* og *"selvom en præst har tavshedspligt, så vil jeg hellere bruge en psykolog, der er uddannet og professionel"* eller *"Jeg tror ikke, jeg vil bruge en præst, for præster er sådan upersonlige, fordi de bare står og snakker. Psykologer er mere personlige, fordi de hører på en ..."*

I det følgende kommer en række anbefalinger fra de unge, der, uden endnu at befinde sig i situationen, og uden selv at kunne se det store behov, forsøger at komme med nogle konkrete råd i forbindelse med gymnasiepræst-initiativet.

Hvad skal til?

- **Bliv præsenteret som gymnasiepræst.** Når skoleåret begynder, kan det være en god idé at blive præsenteret som gymnasiepræst. Man bliver synlig, i og med alle elever ser én, og dermed kan ens gang på gymnasiet blive 'legitimeret': *"Præsten skal præsenteres på gymnasiet, stille sig op og præsentere sig selv og sige, hvad han kan bruges til. Han skal præsenteres offentligt, så man ved det"*
- **'Hæng ud' på gymnasiet og lær eleverne at kende.** Det giver god mening at 'hænge ud' og være en, som man positivt lægger mærke til, og som eleverne måske – over tid – derfor også får lyst til at kontakte, hvis det bliver relevant. Som ung vil man langt fra selv være naturligt opsøgende, men det er vigtigt, at præst og elever lærer hinanden at kende: *"Hvis jeg var meget ked af det, og hvis jeg bare lige mødte ham, ville jeg nok bare lige snakke om løst og fast. Begynde på noget hyggensnak, og så kunne man snakke mere, hvis der var noget,"* eller *"han kunne måske spise frokost med os ligesom her på skolen, hvor lærerne også bare kommer forbi og sætter sig og snakker om hverdagsting."*
- **Find et relationelt anknytningspunkt.** En idé er – i lighed med modellen for denne høring – hvis præsten kunne invitere 20 gymnasieelever (f.eks. tidligere konfirmander) til en snak over en omgang pizzaer om emnet: *"Jeg skal være præst på dette gymnasium – hvad vil vi I anbefale? Hvordan skal jeg helt konkret gribe det an?"*

Generelt er det vigtigt, at det er præsten, der er den udfarende kraft – men dog på en moderat måde – det må ikke opleves intimiderende. Det er primært den voksne, der skal tage initiativet til såvel 'small talk' og 'deep talk' (Muusmann og Østergaard 2011)

- **Find et fagligt anknytningspunkt.** Det er vigtigt at finde et fælles tredje, som man kan mødes med gymnasieeleverne om. Konkret ville det være oplagt, hvis man som gymnasiepræst – for at kunne legitimere sin tilstedeværelse, lod sig inspirere af 'Din Tro, min Tro'-konceptet² i København og deltog i en religionstime sammen med repræsentanter fra andre trosretninger, f.eks. en jøde og en imam. På den måde ville man kunne formidle både et fagligt og personligt standpunkt: Hvad har kristendommen til fælles med de andre religioner, hvad er forskellen,

² <http://www.dintromintro.dk/>

og hvad betyder kristendommen for mig som præst og person? Når eleverne så møder præsten på et andet tidspunkt, på gangen eller i kantinen, ville de kunne sige: "Ej, det er ham, vi stødte på i religionstimen". Det kan også være relevant at være tilknyttet gymnasiets lektiecafé og/eller have en god kontakt til gymnasiets religionslærere eller vejledere. Et andet bud på et 'fælles tredje': Hvert år afholder landets gymnasier Operation Dagsværk. Det kunne være en fordel, hvis kirken fandt en række opgaver, som eleverne kunne være med til at udføre i den forbindelse.

- **Find et eksistentielt anknytningspunkt**

Gymnasiet er elevernes eget projekt og ansvar – også set fra gymnasieelevernes perspektiv. Såvel forældre som gymnasielærere er tilbageholdende med at være dialogpartnere i forhold til at få livet til at hænge sammen, håndtere krav om ansvar m.v. i forhold til gymnasieprojektet (Grube & Østergaard 2010a)? Der mangler derfor nogle dialogpartnere, der kan hjælpe eleverne med at sætte ord på nogle af de eksistentielle udfordringer, de står over for.

Der er i den forbindelse næppe nogen tvivl om, at budskaberne om "vær ikke bekymrede for dagen i morgen" og "kom hid, alle I som slider jer trætte og tyngede af byrder" ville give mening ind i en travl – og til sider opslidende gymnasiehverdag. Og der kommer det igen an på, hvordan man knytter budskabet an til elevernes virkelighed, så det ikke bliver, som en elev formulerer det: *"Men det skal være uden at blande alt for meget religion ind i det. Jesus sagde også sådan og sådan. Bare sådan almindelig snak."* Her kan det være relevant at knytte an til de vejledere på gymnasiet, som allerede beskæftiger sig med nogle af de udfordringer, man står over for som ung gymnasieelev.

- **Vær placeret et diskret sted.** Det kan godt være grænseoverskridende at skulle besøge en præst på gymnasiet, og som en formulerer det, *"har man ikke lyst til at gå gennem hele gymnasiet"*, så alle *"ens venner kan se det"*. Det er derfor vigtigt, at man kan opsøge præsten på en diskret måde, og så *"kan det være godt at vide, hvornår præsten er der. Han behøver ikke altid at være der, hvis bare man altid kan ringe."*

Ovenstående elementer kan være med til at nedbryde nogle af de barrierer, der vil være ved at bruge en gymnasiepræst.

Gymnasiepræst-initiativet: Find et fagligt, relationelt og eksistentielt anknytningspunkt og legitimér tilstedeværelsen af præsten

4. "Måske man kan booke sig ind via sms"? - om gadepræst-initiativet

Aalborg Stift kunne godt tænke sig at videreudvikle deres gadepræst-tilbud. Hvordan oplever de unge dette initiativ?

Hvis vi ser på spørgeskemabesvarelserne alene, angiver 9,1 pct., at de godt kunne tænke sig at bruge en præst, 37,1 pct. vil måske/eller ved ikke, om de kunne tænke sig at be-

nytte sig af tilbuddet, og de resterende er ikke interesserede. Det er interessant at hæfte sig ved, at de, der i forvejen oplever, at såvel kirken og kristendommen er betydningsfuld og meningsfuld, også er positive over for dette initiativ – men at de ikke nødvendigvis har haft en positiv oplevelse med kirken.

Generelt er der noget, der tyder på, at den positive gruppe oplever, at det er positivt, at det er muligt at kontakte en præst uden for kirkens rum, som man måske ikke rigtig er fortrolig med. En siger det på denne måde: *"Altså en gadepræst er meget interessant jo - fordi de ofte er nogle lidt yngre mennesker, og så er de ikke sådan ... det er et andet sted end kirken, så man tænker på nogle andre ting.* I dette ligger der en forhåbning om, at når præsten er uden for kirkerummet, så kan der være en mulighed for, at han/hun også kan forholde sig til andre ting.

Den gruppe (53,8 pct.), der forholder sig mere tøvende til initiativet, begrundet det med, at de har vanskeligt ved at forestille sig, at de kan blive kontaktet af en fremmed – og især af en, som har en 'religiøs' kasket på. En formulerer det på denne måde: *"Jeg ville synes, det er vildt mærkeligt, hvis en mand kom hen til mig og begyndte at snakke om kristendommen eller "Det vil jeg ikke benytte mig. Jeg vil ikke snakke om mine problemer på åben gade."* At blive kontaktet af en præst opleves altså umiddelbart som grænseoverskridende.

Fra et voksenperspektiv kan man godt tænke, at det er positivt, at den, man møder, har tavshedspligt. Det kan dog godt forekomme som en irrelevant oplysning for en gruppe af unge, fordi de oplever og tænker, at en præst vil befinde sig i en kirke og i praksis ikke vil kunne fungere som samtalepartner: *"Vi fik at vide derinde [under høringen], at en præst har tavshedspligt, men jeg ville altså ikke kunne snakke med en præst om mine problemer."*

For den tøvende gruppe kan det overordnet virke overraskende, vække undren og måske ligefrem være en mærkelig eller negativ oplevelse at stifte bekendtskab med en gadepræst. For præster er religiøse, og hvad er deres opgave på gaden – i forhold til mig? Den gode udfordring er, at det giver den enkelte præst eller medarbejder på gaden mulighed for selv at definere og udfylde en positiv rolle, som man som ung kan forholde sig til.

Hvad skal i givet fald til?

- **Hav den 'omvendte præsterolle'.** Det er vigtigt at møde den unge, hvor den unge er og ikke begynde at være påtrængende. Vær det omvendte af, hvad de unge forventer af præsterollen, det vil sige, vær mere lyttende end talende og stil spørgsmål til, hvordan deres liv hænger sammen fremfor at give svar på, hvordan de får livet til at hænge sammen (Grube & Østergaard 2010a).
- **Vær synlig, så der er genkendelse.** De unge giver udtryk for, at de gerne på et eller andet niveau vil kende den, de snakker med. Vær derfor synlig i forbindelse med nogle naturlige anknytningspunkter, det vil sige på konfirmandlejre, til konfirmandgudstjenester eller på Nibe Festival: *"Gadepræsten var på Nibefestivalen. Der var sket noget drama, og der var mange, der gik ned og snakkede med præsterne, fordi vi var så forvirrede"*. Et element af genkendelighed sætter nogle gode rammer for fortrolighed, og samtidig bygges der en naturlig bro mellem de unges virkelighed og det at kunne snakke med en præst. Hvis det kan lade sig gøre – og

hvis det giver god mening at snakke med præst på Nibe Festival, til en freestyrle/konfirmandgudstjeneste – er der også en god chance for, at det kan være relevant på gaden i Aalborg.

- **Lad unge bevare deres anonymitet.** Det kan være vanskeligt for en ung at rette henvendelse til en præst, og det er derfor vigtigt, at anonymiteten bevares. Et konkret tiltag, som de unge foreslår, er, at det kunne være muligt at "booke" sig ind på en gadepræst, f.eks. ved at sende en sms og aftale et møde. Så har man mulighed for at tage det i ens eget tempo og undgår samtidig at blive 'udstillet' i det offentlige rum. En anden mulighed er at oprette en 'mobil skriftestol', hvor de unge omkostningsfrit kan fortælle om noget, de har på hjerte. Igen er det ikke noget, de vil gøre af sig selv, eftersom præsten som nævnt ikke er en oplagt samtalepartner. Det kan dog tænkes, at idéen kan blive udbredt, hvis de hører, at andre unge benytter sig af tilbuddet.

Gadepræst-initiativet: Indtag den 'omvendte præsterolle' – vær mere lyttende end talende og vær synlig ved forskellige naturlige anknætningspunkter

5. "Jeg tror ikke, jeg vil søge kirken, når jeg skal træffe mine valg – kirke er jo noget, man går i" – om initiativet 'ungekirker'

Hvordan ser det ud, hvis vi ser på elevernes perspektiver på initiativet 'ungekirker'? Hvis vi ser på spørgeskemabesvarelserne alene, kunne 10,2 pct. godt tænke sig at deltage i en kirke for unge, 40,1 pct. mener umiddelbart ikke, at det er noget, de vil benytte sig af – og de resterende (49,6 pct.) siger klart nej. I lighed med de andre initiativer er det altså noget, de forholder sig tøvende til. Den gruppe, der siger ja til at deltage i en kirke for unge, er en gruppe, som på en eller anden måde har haft en positiv oplevelse med kirken. Erfaringer er altså med til at forme nogle positive forventninger.

Men eftersom eleverne generelt ikke har så mange erfaringer med kirken, bruger de i interviewene eksempler fra deres eget liv, hvis de skal berette om, hvad de godt kunne tænke sig skulle være i kirken: En bestemt musik, sågar pizza og varm kakao m.v. Den positive udfordring er, at eleverne reelt udtrykker et behov om at knytte kirken an til deres ungdomsvirkelighed, men der opstår til gengæld to hovedudfordringer:

- At det, de forestiller sig skal være i kirken, som udgangspunkt lige så vel kan tilbydes af en højere kvalitet andre steder.
- At en kirke, der er identisk med deres hverdag, i mindre har fokus på tiltalen, Andetheden, som vil møde dem, og som er uden for dem selv.

Hvad skal der til?

- **Vær kirke med unge.** At kirke ikke er noget, der laves *for* de unge, men at kirke er noget, der inddrager og tager afsæt i de unges virkelighed. Spørg, hvad de unge godt kunne tænke sig at være med til og tildel en opgave. Her er det de voksne, der skal tage initiativ.
- **Skab mening.** At det, man møder og bliver en del af, reelt giver mening, når man er 15-16 år gammel.

- **Vær nødvendig:** Overvej, hvad de unge kan møde i kirken, som de ikke kan få andre steder, og hvordan de unge selv kan blive nødvendige i forhold til at skulle løse en opgave eller hjælpe til med forskellige diakonale initiativer.
- **Vær genkendelig.** Hvis intet ligner noget, de unge forbinder med kirke, kan det godt virke fremmedgørende. Der må derfor også gerne være en vis genkendelighed.
- **Vær præsten 'på gulvet'.** De efterlyser en præst, der træder ned fra prædikestolen og møder dem i øjenhøjde.
- **Knyt an til brug af sanser.** Vigtigt, at man i højere grad kan bruge sine sanser *"at det skal kunne ses, lyde og mærkes mere spændende"*.
- **Væv de kristne historier ind i humor.** Især drengene nævner humoren som en vigtig kommunikations-og formidlingsfaktor. Humor er i sit væsen med til at nedbryde afstand og distance.
- **Invitér fællesskabet (vennegruppen).** Det er attraktivt, hvis vennerne også dukker op til arrangementet: *"Hvis ens venner kommer", "hvis vi er mange, der tager derover. Hvis det er hyggeligt og sjovt. Hvis man bliver inviteret samlet", "jeg kommer jo tit i kirke, men hvis der er andre unge, ville det være super"*. Det er vigtigt, at de unge har mulighed for at dukke op som et fælleskab – og at der gives rum for det fælleskab, der allerede er *"der er jo ikke meget fælleskab ved at sidde ved siden af hinanden på en kirkebænk"*.
- **Det 'særlige' og nærheden som attraktion.** Der skal være noget særligt, der tiltrækker vennegrupperne (en fed rapper m.v.) – og hvis de vælger at dukke op, er det vigtigt, at de unge bliver set og mødt.
- **Find et egnet tidspunkt.** Man kan med fordel lave kirke med unge om eftermiddagen eller aftenen, hvor *"det også er mere hyggeligt"*.
- **Det er lige meget, om der bruges sofaer eller fatboys** – så længe det er relationelt båret, at man f.eks. sammen har hentet sofaerne og båret dem ind i kirkerummet. Indretningen 'skal være i orden', men det er ikke det, der er afgørende for, om man bliver hængende eller ej. Det er relationerne til de voksne og ens jævnaldrende.
- **Tilbyd et sted at 'time out'.** Det kan være anstrengende at 'være på' socialt – en kirke kan bruges til at 'trække stikket ud': *"En kirke er afslappende, fordi den er kedelig.. Der er en mulighed for at trække stikket ud. I kirken kan man komme og be' for sig selv – man kan be' om ro"*.

Ungekirke-initiativet: Vær kirke med unge, hvor det 'særlige' og nærheden er attraktionen

6. "Hvad har det med kirken at gøre?" - om brugen af lektiecafé

Respondenterne præsenteres for endnu et tilbud – nemlig om det ville give mening at benytte sig af en lektiecafé for gymnasieelever. Som udgangspunkt er lektiecaféen mindre relevant, når man går på gymnasiet, fordi der på de fleste gymnasier i forvejen tilbydes lektiehjælp. Hvis lektiehjælpen afholdes uden for gymnasiet, har de fleste af informanterne vanskeligt ved at se, at de skulle få lyst til at transportere sig hen til lektiecaféen. Der er dog enkelte informanter, der oplever, at lektiecaféen kunne være en god

idé, men de kan dog stadigvæk ikke helt forholde sig til, at det ville være noget, som kirken skulle stå for: *"Lektiecafé er en god idé, men det er ikke noget, kirken kan skal blande sig i"*

Hvad skal der til, for at en lektiecafé er relevant?

- **Tilbyd lektiehjælp til 8.-9. klasse?** Det ville i den forbindelse måske være væsentligt mere relevant, hvis man kunne tilbyde lektiehjælp til 8.-9. klasse. Det kunne især være relevant, hvis man stadigvæk var i kontakt med sine konfirmander og kunne skabe ramme om et meningsfyldt 'post-konfirmandarbejde'.
- **Undersøg de lokale forhold.** Derudover ville det være hensigtsmæssigt, hvis man som en kirke, der kunne få lyst til at tilbyde en lektiecafé, først og fremmest undersøger de lokale forhold og finder ud af, om der er et lokalt behov, som man kan møde. Her giver en informant også udtryk for, at der kunne være en mulighed: *"Det er mærkeligt at kirken vil blande sig i ungdomsuddannelsen, men hvis ingen andre gør det, så kunne det måske være ok."* Her er det også relevant at undersøge de lokale transportforhold: Giver det overhovedet mening at sætte sig op på cyklen/køre med bussen derhen? Jo tættere caféen er, jo bedre.

Lektiecafé: Udfyld en funktion, som ikke varetages af andre lokale tilbud

7. Hvordan skal kirken kommunikere?

Hvilke kommunikationsformer skal kirken først og fremmest benytte sig, hvis den gerne vil i kontakt med unge – i dette tilfælde gruppen af 15-17-årige?

Som udgangspunkt er det vigtigt at pointere, at kommunikationen først og fremmest bør tage afsæt i en ansigt-til-ansigt-kommunikation. Nogle gange kan man som repræsentant for den ældre generation måske blive overvældet af de nye teknologiske muligheder og tænke, at det er noget, man for enhver pris skal benytte sig af for at 'møde de unge, hvor de er'. Det er naturligvis vigtigt at være opmærksom på betydningen af det virtuelle rum og forsøge at benytte sig af Facebook, sms mv., men det er vigtigt at understrege, at det skal fungere som et supplement til 'fysiske' møder (Grube & Østergaard 2010b). Det giver derfor ikke den store mening at bruge Facebook eller lignende, førend der er etableret en egentlig kontakt.

Det handler derfor først og fremmest om at turde kommunikere direkte og at sætte fokus på noget, som de unge kan relatere til. Hvad skal der til? Det vil vi se på i det følgende. Nogle af anbefalinger vedrørende kommunikation understreger tidligere pointer omkring betydningen af det relationelle arbejde.

Hvad skal der til?

- **Træd ud af præsterollen.** Det er vigtigt, at man tør træde ud af 'præsterollen' og møde den enkelte med sin person.
- **Tag afsæt i hverdagshistorier og de unges virkelighed.** Tag i kommunikationen afsæt i unges hverdagsliv og ungdomstemaer og byg derefter bro til kristendommens budskaber.
- **Snak mindre, lyt mere!** En præst forbindes med en, der 'taler'. Brug mere tid på at lytte og eventuelt nysgerrigt spørge ind end at bruge tid på at snakke og selv

komme på banen.

- **Send fællesinvitationer.** At der – som tidligere beskrevet – ikke bare kommunikeres til den enkelte, men til den vennegruppe, som den enkelte er en del af. Følgende er et godt eksempel på dette. En præst spørger nogle elever om mulighederne i sms-kommunikation:

Præst: *"Hvis I nu fik en sms fra den lokale præst, mens I hyggede med nogle venner: Husk i morgen kl. 10 er der gudstjeneste. Ville det gøre noget?"*

Elev: *"Det ville ikke gøre noget, men jeg tror alligevel, der var mange, der ville grine lidt af den og lukke den ned ... men jeg tror måske, at hvis man sidder og hygger med vennerne, og at man så alle sammen får en sms, så kommer man til at snakke sammen og siger: Nå, skal I egentlig noget i morgen? – Nej, det skal vi ikke, kan vi så ikke være sammen ... i kirken? For nogle gange finder man bare på et eller andet at lave."* Det er altså reelt vigtigt med kollektive invitationer, så den enkelte ikke bliver intimideret – eller måske ligefrem oplever, at det er pinligt f.eks. at få en sms. Når unge bevæger sig ud af deres komfortzone, gør de det som tidligere beskrevet som regel sammen med vennerne.

- **Find en grund til at 'like'.** Hvis man vælger at supplere sin kommunikation med Facebook, skal det gøres på en gennemtænkt måde. Der skal virkelig være en grund til at 'like' (en spændende begivenhed, citater fra sjove, kendte eller interessante personer, der udtaler sig om kristendom/religion). Der er altså ikke noget ved at 'like' "Folkekirken i Thy".
- **Opdatér sproget.** Det er vigtigt at tale et "sprog, som vi forstår", og som tager afsæt i de unges virkelighed – dog uden at forsøge at være 'ung med de unge' og bruge et unaturligt poppet ordvalg. Et tip her kunne være at bruge en gruppe af unge som 'sprogeksperter' i forhold til at sætte ord på et bestemt budskab, man gerne vil formidle.
- **Brug humor!** De unge forbinder kirken med at være kedelig, og de opfatter typisk en præst som 'tør'. Så det er oplagt at bruge humor, og det ville i nogle tilfælde være oplagt at bruge noget selvironi (uden at være selvudslettende) og 'gå i kødet' på nogle af de fordomme, som de unge går rundt med. Samtidig med er humor ikke kun et redskab til at skabe et andet ry – men også en kommunikationsform, hvor især drengene mødes. Det sker ud fra perspektivet: Kan man grine sammen om det, kan man også snakke sammen om det.
- **Gør noget med de unge.** Kommunikation er mere end ord. Præst, sognemedhjælper m.v. er forbindelsesled og 'fortolkningsled' ind i kirken. Gør derfor noget med de unge og vær på den måde med til at demonstrere, hvad kirken står for. Det kunne f.eks. være i form af diakonalt arbejde, hvor unge bliver inddraget i 'gøre-sammenhæng' og ikke kun i 'høre-sammenhænge" (Munksgaard 2011).

Tag i kommunikationen først og fremmest afsæt i ansigt-til-ansigt-relationer og lad den understøttes af sociale medier.

Lav fælles invitationer via Facebook, sms m.v., da man deltager sammen med sine venner.

8. Hvad vil unge gerne bruge kirken og kristendommen til i fremtiden – og hvad kunne de godt tænke at bruges til af kirken?

Hvilke forventninger har unge til deres brug af kirken, og hvordan forestiller de sig at bruge kristendommen fremover i deres liv?

Den gruppe, der i forvejen har en positiv opfattelse af kirke og kristendom, og som har en kirkelig baggrund, vil have en del forventninger. De øvrige, 'mainstream'-gruppen, vil have få eller ingen forventninger. Som udgangspunkt anser de sig selv for at være 'konfirmeret ud af kirken', eller anser snarere kirken for at være en form for 'pensionsopsparing', man kan falde tilbage på, når man bliver gammel.

Hvad kunne de godt tænke sig at bruge kirken og kristendommen til?

Vi spurgte eleverne om, hvad de godt kunne tænke sig at bruge kirke og kristendom til i de kommende år:

	Enig	Hverken/eller	Uenig
Bruge Fadervor engang imellem i mit hverdagsliv	40,8	26,9	32,3
Komme til specielle ungdomsgudstjenester, hvis jeg inviteres	24,2	25,8	50,5
Ikke komme i kirken eller bruge den til noget	23,4	37,5	39,1
Komme i kirke til gudstjeneste engang imellem	16,7	31,8	51,5
Smutte ind i kirken bare for at sidde og tænke	12,2	27,5	60,3
Kontakte præsten, hvis jeg har brug for en snak	7,2	28,1	64,7

Tabel 1. I de næste år tror, at jeg vil ...

Knap fire af 10 giver udtryk for, at de godt kunne tænke sig at bruge Fadervor engang imellem. Noget tyder på, at eleverne har et godt kendskab til denne 'hverdagsbøn', og at de faktisk også godt kunne tænke sig at bruge den. Samtidig er det også interessant at hæfte sig ved, at hver femte godt kunne tænke sig at komme til specifikke gudstjenester – hvis de vel at mærke bliver inviteret. Som vi tidligere har nævnt, er det i denne forbindelse vigtigt at være opmærksom på, at det er en fordel, hvis der er tale om fælles invitationer til hele vennegruppen – altså kollektive invitationer.

Der er kun tale om en mindre gruppe elever, som kunne forestille sig at foretage handlinger, hvor de selv tager initiativ (komme i kirke, smutte ind i kirken og ikke mindst tage kontakt til præsten). Man opsøger ikke bare lige kirken, med mindre nogen mere direkte spørger en, f.eks. hvis præsten opsøger og møder den enkelte og tager en snak i f.eks. idrætsforeningen, skolegården eller ved busstoppestedet.

Hvad kunne de godt tænke sig at bruges til af kirken?

Generelt gælder det, at jo mere positiv opfattelse, eleverne har af kirke og kristendom,

jo mere tror de, at de vil være tilbøjelige til at opsøge de forskellige muligheder.

Vi spurgte også eleverne, hvad de kunne tænke sig at blive involveret i omkring kirkelige aktiviteter:

	Procent
Hjælpe til med indsamling	33,8
Spille musik	29,5
Hjælpe omkring en koncert	28,8
Medvirke til et skørt event	27,3
Hjælpe i en lektiecafé med børn	25,9
Lave sms-kursus	20,1
Lave et løb	20,1
Hjælpe med lys og lyd	19,4
Medvirke til café-aften	16,5
Være besøgsven	18,7
Lave hjælpearbejde	16,5
Lave en gudstjeneste for andre unge	14,4
Hjælpe i et suppe-køkken	10,8

Tabel 2. Hvis du skulle melde dig til at give en hånd med i en aktivitet omkring en kirke, hvad skulle det være? (Der kunne sættes flere krydser).

Eleverne er interesserede i at hjælpe med forskellige aktiviteter – jo mere konkret opgaven er, og jo mere det læner sig op af de kompetencer, eleverne i forvejen har – jo mere interesserede er de i at være med.

Vi har kigget lidt nærmere på, hvad der kendetegner eleverne afhængigt af, hvilket aktivitetsniveau de befinder sig på, eller mere specifikt hvor mange aktiviteter, de er interesserede i at være med i).

Aktivitetsniveau – lyst til antal aktiviteter	"Karakteristik"/hvem
9-13	Forstår sig selv som kristen der har mange spørgsmål, kristendommen har stor betydning, kirken har stor betydning
4-8	Jeg ved ikke lige, hvad jeg tror på, kristendommen har nogen betydning, kirken har lidt betydning og er lidt meningsfyldt
1-3	Jeg ved ikke lige, hvad jeg tror på. Kristendommen har lidt betydning, kirken har lidt betydning
Ikke lyst til aktiviteter	Kristendommen har slet ikke betydning, Kirken har lidt betydning

Tabel 3. Hvor mange aktiviteter, eleverne er interesserede i at bidrage til sammenholdt med, hvad der kendetegner elevernes perspektiver på kirke og kristendom.

Aktivitetsniveauet afhænger af forholdet til kirken, der er dog også nogen af de 'medium-aktive', for hvem kristendommen og kirken har nogen eller lidt betydning. Man kan altså godt have lyst til aktiviteter, selvom man ikke er afklaret i forhold til kristendommen.

Det interessante er, at hvis vi ser på elevernes generelle interesse i at være aktive, er det kun hver fjerde, der slet ikke vil noget – og det er uafhængigt af kirkelig baggrund.

Hvad skal til, for at de kunne tænke sig at engagere sig i kirken generelt:

- **'Brug for mig'**. At de unge – gennem en betydende voksenrelation – får at vide, at der 'er brug for mig'. Det giver mening at være den, som er nødvendig i forhold til at udføre en bestemt opgave, der gør en forskel. Både i forhold til interne kirkelige opgaver (gudstjenester, konfirmandlejre med gamle konfirmander, hvor de kan være unglede), og ikke mindst i forhold til kirkens diakonale arbejde (sogneindsamlinger, loppemarked, indsamling af gammelt legetøj til julegaveuddeling til f.eks. asylbørn, sognets lektiecafe, sms-kurser for ældre m.v.).
- **Skab alternative handlingsfællesskaber**. De unge tror ikke på eksperter eller dogmer og har ikke brug for 'meningsfællesskaber', hvor man tror eller mener noget bestemt. De har tværtimod behov for at deltage i alternative handlingsfællesskaber, der giver mening og virker meningsfyldt, som man kan dukke op til enkeltvis og ikke mindst gruppevis.
- **Spørg dine konfirmander**. Slut konfirmandforløbet af med at spørge, hvad de godt kunne tænke sig at hjælpe med i det efterfølgende år (f.eks. i forbindelse med konfirmandlejre, ungdomsgudstjenester m.v. Se evt. spørgeskemaets sidste side i bilag).

Vær med til at danne handlingsfællesskaber

9. Opsummering

Hvad kan erfaringerne fra Aalborg fortælle os noget om, hvordan vi som kirke kan møde de unge?

En af de vigtigste pointer er, at det er vigtigt, at man som præst, sognemedhjælper i mindre grad ser sig selv som talsrepræsentant for en kirke, men som en, der gennem sin person kan *vise*, hvad kristendommens budskab er. Eftersom hverken kirke eller kristendom opleves som specielt betydningsfuldt, bliver relationen det, der skal bygge bro mellem kirkens budskab og de unges virkelighed.

Man kan med fordel spørge sig selv:

Hvad står jeg for?

Hvordan møder jeg de unge, jeg kender?

Hvad betyder kirke/kristendom/tro for mig?

Hvad vil jeg med de unge?

Hvad vil jeg møde de unge med?

Tro udvikles i dialog, og hvis man er en god dialogpartner, kan det betyde, at de også oplever, at kristendom og kirke er relevant. Men der skal noget oversættelsesarbejde til,

hvor man både selv er ”tolk” og ”budskab”.

Kirken kan med det afsæt være en ’anderledeshed’, der viser sig at være brugbar i forhold til nogle af de ungdomstemaer, som er på spil blandt unge. Her kan det være relevant at sætte fokus på, hvad kristendom kan byde ind med og forsøge at finde ud af, hvad der er de ’gode nyheder’ i forhold til følgende ungdomstemaer:

- At skulle vælge sin livsvej (ungdomsuddannelse)
- At stå på egne ben
- At være tynget af bekymringer/ ansvar for at lykkes/ prioriteringer
- At finde ro/ afkobling
- Finde ind i fællesskaber
- Identitetsafklaring
- Skilsmisseproblematikker med brudte familier: at blive delt, men have et ønske om at være hel

I interviewene beskriver de unge bekymringer, udfordringer, tanker om fællesskabets betydning, at vælge, gå sine egne veje, betydningen af tryghed (se endvidere s. 3). Grundspørgsmålet er: Hvad har kirke og kristendom at sige i forhold til det?

Hvis unge skal opleve, at kirke og kristendom er relevant, kræver det, at kirken samtidig engagerer sig i såvel ’bagudrettet’ som ’fremadrettet’ arbejde. Med ’bagudrettet’ menes, at unge møder kirken/præsten på en positiv måde allerede som konfirmander/mini-konfirmander. Med ’fremadrettet’ menes, at kontakten på en eller anden måde vedligeholdes, og at præsten og kirken vedbliver med at være fortolkningsduelige i forhold til de nævnte ungdomstemaer.

Resultaterne af høringerne udmønter sig i følgende anbefalinger, som dels er af overordnet karakter, dels relaterer sig til enkelte initiativer og dels knytter sig til kommunikation og inddragelse i kirkeligt arbejde:

Overordnet:

1. Vær nysgerrig på de unges virkelighed – det er kirkens opgave at ’bygge bro’ mellem de unges virkelighed og kirkens budskab.

Specifikke initiativer:

2. Gymnasiepræst-initiativet: Find et fagligt, relationelt og eksistentielt anknytningspunkt og legitimér tilstedeværelsen af præsten.

3. Gadepræst-initiativet: Indtag den ’omvendte præsterolle’ – vær mere lyttende end talende og vær synlig ved forskellige naturlige anknytningspunkter.

4. Ungekirke-initiativet: Vær kirke *med* unge, hvor det ’særlige’ og nærheden er attraktionen.

5. Lektiecafé: Udfyld en funktion, som ikke varetages af andre lokale tilbud.

Kommunikation og inddragelse i kirkeligt arbejde:

6. Tag i kommunikationen først og fremmest afsæt i ansigt-til-ansigt-relationer og lad den understøttes af sociale medier.

7. Lav fælles invitationer via Facebook, sms m.v., da man deltager sammen med sine venner.

8. I forhold til kirkeligt arbejde i øvrigt: Vær med til at danne handlingsfællesskaber.

Ovenstående udgør ikke en færdig opskrift, men kan være nogle vigtige *ingredienser*, som det kan være relevant at være opmærksom på i forsøget på at skabe meningsfyldt og relevant kirke for unge i Aalborg Stift.

Litteraturliste

Grube, K. & Østergaard, S. (2006): *Mere end blot en søgen efter enkle svar*, Unitas Forlag

Grube, K. & Østergaard, S. (2010 a): *Aktiviteter tiltrækker, relationer fastholder – måske*, Ungdomsanalyse.nu

Grube, K. & Østergaard, S. (2010b): *Jeg har brug for et break – perspektiver på sammenhængen mellem gymnasie- og fritidsliv*. Ungdomsanalyse.nu

Grube, K. & Munksgaard, S. (2011): *Mere end blot to timer, Evaluering af Alternativ konfirmationsforberedelse i Viborg*. CUR (Center for Ungdomsstudier)

Munksgaard, S. & Østergaard, S. (2008): *Mere end blot forberedelsen til en fest?* CUR (Center for Ungdomsstudier og Religionspædagogik)

Munksgaard, S. (2011) *Just do it*, Ungdomsanalyse.nu

Muusmann & Østergaard 2011, *Problemet med venner er, at de jo altid giver én ret. en håndbog for voksne, der ønsker at være med til at spille unge gode til livet*. Ungdomsanalyse.nu

Tamminen, K. (1996): *Changing God-concepts in Childhood and Adolescence*, Journal of Comparative Religious Education and Values, Vol. 8., no 2.

Bilag 1. Metode og beskrivelse af, hvem der har udfyldt spørgeskemaet

Hvordan har vi grebet det an?

Tre nordjyske høringer:

I november blev der afholdt en række høringer med elever (8.-10. klasse) på tre forskellige efterskoler (Dronninglund Efterskole, Bjerget Efterskole og Han Herred Efterskole), hvor eleverne dels deltog i en spørgeskemaundersøgelse og dels skulle agere som tænketank i forskellige scenarier.

Spørgeskemaets formål var at kortlægge deres tidligere tilknytning/erfaringer med kirke og kristendom, de enkelte initiativer og deres fremtidige forventninger til brug af kirken og af kristendommens betydning.

Scenarierne udfordrede de unge til at forholde sig til relevansen af kirke og kristendom i forhold til deres ungdomsliv og til nogle af de konkrete initiativer fra Ålborg Stifts/SUK's initiativliste. Dette blev gjort via **spørgsmålsrunder** (om brug af gymnasie- og gadepræst, ungekirke og lektiecafé, **billede-snak** (creative leadership værktøjer) om relevante ungdomstemaer og en **post-its-idebank** om gode råd om kommunikation til unge.

Runderne blev ledet af deltagere fra SUK-Ålborg, lærere og gymnasiepræster i samarbejde med CUR-medarbejdere. Al empiri blev optaget på diktafoner og brugt i det efterfølgende arbejde efter transskribering.

Hvem har udfyldt spørgeskemaet?

Efterskole

77 elever fra Dronninglund Efterskole, 47 elever fra Bjerget Efterskole og 15 elever fra Hansherred Efterskole, i alt 139 elever.

Køn

52,5 pct. er drenge, og 47,5 pct. er piger.

Klasse

8,7 pct. går i 8. klasse, 42 pct. går i 9. klasse, og 49,3 pct. går i 10. klasse.

Hvor kommer de fra?

24,1 pct. kommer fra en by med under 500 indbyggere, 43,6 pct. fra en by med omkring 500-5000 indbyggere, 18,8 pct. fra en provinsby og 13,5 pct. fra en større by f.eks. Ålborg.

Hvad vil de gerne i fremtiden (næste år)?

31,6 pct. vil gerne hhv. i 9. eller 10. klasse, 48,2 pct. vil gerne videre på en ungdomsuddannelse, 19,3 pct. vil gerne begynde på en teknisk skole eller lignende, og under en procent vil gerne have en læreplads.

Hvad har de tidligere deltaget i af kirkelige aktiviteter?

	Procent
Er konfirmeret	87,8
Har deltaget i juniorkonfirmandundervisning	60,4
Har gået til FDF m.v.	33,8
Har sunget med i kirkens kor	13,7
Søndagsskole	7,2

Tabel 4. Har du tidligere været med i noget af følgende? (Der kunne sættes flere krydser)

Øvrige bud: baptistkirke, barnedåb/bryllup/juleaften, kristen friskole, Folkekirkens Nødhjælp, kristne lejre og klub

Hvilken 'religiøs praksis' har de og deres familie?

	Procent
Vi har ingen religiøs praksis	57,6
Vi praktiserer bøn og bibellæsning i familien	7,2
Vi synger bordvers	6,5
Mine forældre går i kirke mindst en gang om måneden	6,5
Går i kirke mindst en gang om måneden	3,6

Tabel 5. Hvilken religiøs praksis har du og din familie? (Der kunne sættes flere krydser)

Øvrige: Beder fadervor, går i kirke til jul/begravelse/konfirmation og ved andre højtider, mine forældre er præst/sognemedhjælper, vi snakker meget om det at tro

Hvor "religiøse" er de?

	Procent
Jeg forstår mig selv som kristen, der ved, hvad jeg tror på	20,0
Jeg forstår mig selv som kristen, der har mange spørgsmål	19,2
Jeg ved ikke lige, hvad jeg tror på og er interesseret i at finde ud af det	21,6
Kristendommen har ingen betydning i mit liv, og jeg tror heller ikke, at den får nogen betydning	39,2
I alt	100,0

Tabel 6. Hvor "religiøs" er du? (Sæt ét kryds)

Andre bud: Ateist, buddhist, muslim, tror på de nordiske guder, er ligeglad, jeg tror på mig selv, tror ikke på det, men tror på, at der er mere mellem himmel og jord.

Hvad er deres opfattelse af kristendom?

	Procent
Kristendommen har stor betydning og er meningsfyldt	6,0
Kristendommen har nogen betydning og er meningsfyldt	19,5
Kristendommen har lidt betydning og er meningsfyldt	42,9
Kristendommen har slet ikke betydning og er ikke meningsfyldt	31,6
I alt	100,0

Tabel 7. Hvordan er din opfattelse af kristendom?

Hvad er deres opfattelse af kirken?

	Procent
Kirken har stor betydning og er meningsfyldt	7,4
Kirken har nogen betydning og er meningsfyldt	16,2
Kirken har lidt betydning og er lidt meningsfyldt	46,3
Kirken har slet ingen betydning og er ikke meningsfyldt	30,1

Tabel 8. Hvordan er din opfattelse af kirken?

Hvad betyder deres efterskoleophold for din opfattelse af kristendommen?

Kristendommen er blevet mere betydningsfuld for mig	15,8
Kristendommen er blevet mindre betydningsfuld for mig	6,0
Kristendommen er hverken blevet mere eller mindre betydningsfuld	78,2
I alt	100,0

Tabel 9. Hvilken betydning har dit efterskoleophold indtil nu haft for din opfattelse af kristendom?

Bilag 2. Høringsmateriale: Unge og kirke, Ålborg Stift (nov. 2012)

Køreplan:

1: fælles oplæg (20 min) (9.35-9.55) i 1 rum med plads til 20 og med mulighed for at tilslutte en bærbar til projektor + lyd

- formålet præsenteres
- medspiller i en proces hvor eleverne bruges som kommunikations + ungdomsekspertes
- inddeling i 3 grupper (ca. 7 i hver gruppe)

2:3-delt gruppe-rotation (1½ time) kl. 10 -11.45 1 rum (m. plads til 3 grupper) og 1 mindre "grupperum" m. plads til 7)

A. Spørgeskema og kommunikation 25 min (et gruppebord med plads til 7). *1 til at styre og indsamle spørgeskemaer + diktafon*

- afdække afsættet /erfaringer m. kirke, kristendom, tro,
- kommunikationsråd

B. Relevans af Kristendom: 25 min (1 gruppe-rum plads til 1 + 2 voksne: 1 diktafon)

- a. Opgaven præsenteres: Hvad kan kristendom bruges til i mit liv de næste par år?
- b. Billeder præsenteres + vælges
- c. Snak sammen 2 +2 om: Kristendom kan bruges til at
- d. Fælles plenum, hvor samtalen optages: (der må gerne spørges ind/uddybes)

C. mødet med kirken (25 min) 2 gruppebord med plads til 3 - 4 2 voksne + 2 diktafoner

- a. **bord 1:** gymnasie-elever: brug af kirke/ præst de næste par år) 1 diktafon
 - i. **Lektie-cafe:** kirken har lavet en lektiecafe – hvad skal der til for at du vil bruge den? (relationelt/ konkret/ indretningsmæssigt)
 - ii. **Gymnasie-præst:** du møder en gymnasiepræst – hvad ville du kunne bruge ham/ hende til? hvad skal der til, for at du vil bruge ham/ hende?
- b. **bord 2:** Ikke gymnasiale ungdomsuddannelser: Teknisk skole, lærepladser:
 - i. Unge-kirke i Thisted/Ålborg
 - ii. Gadepræst
 - iii. Kan du bruges?

3. fælles opsamling – Tak for medtænkningen i dag (10 min)

Spørgeskema og kommunikationsråd 1. station

1. Spørgeskema udfyldes individuelt
2. Gode råd om kommunikation (skrives på post-its – derefter rundesnak med uddybning, interview)
 - A. Hvad er vigtigt i forhold til at kommunikere med unge?
 - B. Hvilke gode råd vil du give kirken, hvis de skal nå igennem med deres budskab til dig?

Billede-arbejde 2. station: Relevans af kristendom: 25 min

Materialer:

45 billeder

3 diktafoner

et lokale med stor gulvplads (til at 33 kan stå i en cirkel)

3 gruppeborde, hvor der kan sidde ca.10-11 omkring hvert bord

3 voksne: 1 til at styre + 3 til opsamling

1.del – plenum ca. 10 min

Eleverne stilles op i en stor cirkel

- A. Opgavens fokus introduceres: Spørgsmålet er: Hvad kan kristendom bruges til i mit liv de næste par år? – Altså, hvordan kan kristendommen blive relevant i forhold til min ungdomsvirkelighed?
- B. Eleverne får at vide, at man hver især skal vælge sig et billede – et billede der siger noget om, hvad kristendom kan bruges til i forhold til en ungdomsvirkelighed. At billedet på en eller anden måde kan symbolisere, fortælle, eksemplificere, hvad kristendom betyder for en selv – eller kan komme til at betyde. Imens dette siges, deles billederne ud på gulvet i cirklen foran dem – en efter en og med plads til at man kan gå mellem dem.
- C. Hver enkelt elev vælger sig nu et billede og stiller sig tilbage i cirklen.
- D. Eleverne snakker sammen 2 +2 om, hvad billedet siger: Kristendom kan bruges til at ...

2.del – 3 grupper ca. 15 min

- E. Eleverne deles nu i 3 mindre grupper, der sætter sig ved hvert sit gruppebord med en think-master ved hvert bord.
- F. Eleverne fortæller på skift, hvad billedet siger om, hvad kristendom kan bruges til... – dette optages!
(Der må gerne spørges ind/bedes om uddybning – eller spørge ind til, om andre har spørgsmål eller supplerende kommentarer til)

G. Den voksnes rolle er her at styre runden, så alle når at komme til orde (ca. 1. min pr person) og optage samtalerne og bede om uddybning, når det er nødvendigt

3 runder:

1. runde kl. 10.30

2. runde kl. 11.00

3. runde kl. 11.30

Afrunding i grupperne kl. 11.55 – Der siges tak for deres deltagelse, medtænkning og ekspertisedeling lp – og beder om hjælp til at sætte bord og stole tilbage.

husk at indsamle empiri, diktafoner, materiale og stille borde og stole tilbage

3. station: Relevans af kirke (25 min)

materialer:

spørgsmåls-kort

4 diktafoner

2 lokaler med gruppeborde

4 voksne: 2 til at styre – 3 – 4 til optagelse (gerne folk fra Ålborg stift - gym. præster m.m.)

Eleverne opdeles i 2 lokaler efter dem, der regner med, at de skal begynde på en gymnasial ungdomsuddannelse (STX/HTX/HF)

og resten – som er dem, der regner med at starte på anden ungdomsuddannelse (teknisk-skole, læreplads, landbrug og Sosu mfl.)

I hvert lokale fordeles eleverne omkring gruppeborde – ca. 7 omkring hvert bord (måske skal der justeres afhængig af, hvor mange der er i hver gruppe)

<p>Opgavens fokus er: Hvad kan kirke bruges til i de næste par år – altså, hvordan kan kirke blive relevant i forhold til en ungdomsvirkelighed?</p>

Lokale 1:

- a. Gymnasieorienterede-elever deles i t grupper m. to think-masters + spørgsmål og 2-3 diktafoner.
- b. Eleverne fordeles omkring gruppebordene ca. 7 personer i hver -. dog højst 3 grupper
- c. Det første elev vender det første spørgsmålskort, læser det højt og svarer først på spørgsmålet – derefter skiftes eleverne skiftes til at besvare spørgsmål 1
- d. Lad derefter den næste elev vende næste spørgsmålskort og gentag endnu runde
–
– *Tag gerne en runde de første par gange, så alle får taletid*
– *(hvis det er svært at få dem til at svare, så bed dem evt. først snakke 2+2 og derefter samle op i plenum m. diktafon)*

Der er 7 spørgsmål i alt – ca. 3 minutter til hvert spørgsmål

Spørgsmålene er:

Hvad kan du bruge en gymnasiepræst til? På dit gymnasium er der tilknyttet en præst. Man kan tale med præsten om småt og stort, og han/hun har tavshedspligt, dvs. lige meget hvad du fortæller, så fortæller han det ikke til nogen. (*læses af think-masteren*)

1. Hvad skal der til for, at du vil tale med gymnasiepræsten?
2. Hvor møder du ham/ hvor vil det være godt at kunne kontakte ham?
3. Hvad kunne du finde på at tale med gymnasiepræsten om?
 - a. evt. et uddybende spørgsmål, hvis der ikke rigtig kommer nogle svar på?
 - b. Er der noget, man bedre kan tale med en præst om end med f.eks. sine forældre eller venner?

Hvad kan du bruge en lektiecafe til?

I din uddannelsesby ligger en cafe, som tilbyder lektiehjælp til gymnasieelever. Her kan man komme og læse lektier eller lave gruppearbejde og der er frivillige, der kan hjælpe f.eks. med større og små opgaver, projekter og lignende. Det er kirken, der står bag. Hvad skal der til for, at du vil bruge sådan en lektiecafe? (*læses af think-masteren*)

1. Hvad er vigtigt mht. til de fysiske rammer af en lektiecafé? (indretning, køb af snacks og drikkevarer?)
2. Hvad er vigtigt i forhold til de andre, der kommer i cafeen?(andre unge/ voksne?)
3. Hvad er vigtigt i forhold til den slags lektiehjælp, man kan få?

lokale 2:

Ikke-gymnasiale ungdomsuddannelser: Dvs. Teknisk skole/Sosu/ landbrugsskole/lærepladser:

Opgavens fokus er: hvad kan kirke bruges til i de næste par år – altså, hvordan kan kirken blive relevant i forhold til en ungdomsvirkelighed?

Lokale 2: *Afhængig af, hvor mange der er i denne gruppe, fordeles eleverne omkring 1-2 gruppeborde*

- a. Eleverne deles i grupper med hver sin think-master + spørgsmålskort og 2 diktafoner.
- b. Den første elev vender det første spørgsmålskort, læser det højt og svarer først på spørgsmålet – derefter skiftes eleverne skiftes til at besvare spørgsmål 1
- c. Lad derefter den næste elev vende næste spørgsmålskort og gentag endnu runde
–
– *Tag gerne en runde de første par gange, så alle får taletid*
– *(hvis det er svært at få dem til at svare, så bed dem evt. først snakke 2+2 og derefter samle op i plenum m. diktafon)*

der er 7 spørgsmål i alt + et ekstra spørgsmål – ca. 3 minutter til hvert spørgsmål
Spørgsmålene er:

Hvad kan du bruge en unge-kirke til?

Ålborg Stift planlægger at lave en unge kirke i Ålborg. Her kan unge mødes både til forskellige aktiviteter og anderledes gudstjenester.

1. Hvad skal der til for, at du vil komme sådan et sted?
2. Hvem andre skal også komme for at du vil komme?
3. Er det vigtigt hvilke voksne, der er i kirken, hvis du skal komme?
4. Hvilken begivenhed i ungekirken vil helt sikkert få dig til at møde op?
5. Hvordan kunne du tænke dig at få besked, når der sker noget i ungekirken?

Spørg ikke, hvad kirken kan gøre for dig, men hvad du kan gøre for kirken! Kirken har brug for dig.

1. Hvad kan du bruges til/ bidrage med? (noget praktisk/ socialt arbejde/ events/koncerter)
2. hvad skal der til for at du vil medvirke?
 - a. du bliver spurgt direkte?
 - b. du melder dig selv?
 - c. det er sammen med andre?

Ekstra spørgsmål:

Gade og unge præsten Loa går i gaderne i Ålborg city.. og står for forskellige unge-events/ freestyle-gudstjenester med rappere og gospelgudstjenester. Hun tilbyder samtaler om livet på godt og ondt og småt og stort :

1. Hvad skal der til, for at du vil bruge en gadepræst?
2. hvordan vil du kontakte hende?

Til brug under 'spørgsmåls-runder'

Hvad kan du bruge en gymnasiepræst til?

På dit gymnasium er der tilknyttet en præst. Man kan tale med præsten om småt og stort, og han/hun har tavshedspligt, dvs. lige meget hvad du fortæller, så fortæller han det ikke til nogen. (*læses af think-masteren*).

1. Hvad skal der til, for at du vil tale med gymnasiepræsten?
2. Hvor møder du gymnasiepræsten? Hvor vil det være godt at kunne kontakte ham?
3. Hvad kunne du finde på at tale med gymnasiepræsten om?
evt. et uddybende spørgsmål, hvis der ikke rigtig kommer nogle svar på spørgsmål 3
4. Er der noget man bedre kan tale med en præst om end med f.eks. sine forældre eller venner?

Hvad kan du bruge en gadepræst til?:

Gade- og ungepræsten Loa går i gaderne i Ålborg city og står for forskellige unge-events/ freestyle-gudstjenester med rappere og gospelgudstjenester. Hun tilbyder samtaler om livet på godt og ondt og småt og stort:

- Hvad skal der til, for at du vil bruge en gadepræst?
- Hvordan vil du evt. gerne kunne kontakte en gadepræst?

Hvad kan du bruge en unge-kirke til?

Ålborg Stift planlægger at lave en unge kirke i Ålborg. Her kan unge mødes både til forskellige aktiviteter og anderledes gudstjenester.

1. Hvad skal der til for, at du vil komme i en ungekirke?
2. Hvem andre skal også komme i ungekirken for at du vil komme?
3. Er det vigtigt hvilke voksne, der er i ungekirken, hvis du skal komme?
4. Hvilken begivenhed i ungekirken vil helt sikkert få dig til at møde op?
5. Hvordan kunne du tænke dig at få besked, når der sker noget i ungekirken

Hvad kan du bruge en lektiecafe til?

I din uddannelsesby ligger en cafe, som tilbyder lektiehjælp til gymnasieelever. Her kan man komme og læse lektier eller lave gruppearbejde og der er frivillige, der kan hjælpe f.eks. med større og små opgaver, projekter og lignende. Det er kirken, der står bag. Hvad skal der til for, at du vil bruge sådan en lektiecafe?

1. Hvad er vigtigt mht. de fysiske rammer af en lektiecafe? (Indretning, køb af snacks og drikkevarer?)
2. Hvad er vigtigt i forhold til de andre, der kommer i cafeen? (Andre unge/ voksne?)
3. Hvad er vigtigt i forhold til den slags lektiehjælp, man kan få?

Spørg ikke, hvad kirken kan gøre for dig, men hvad du kan gøre for kirken! Kirken har brug for dig

1. Hvad kan du bruges til/ bidrage med? (noget praktisk/ socialt arbejde/ events/koncerter)
2. Hvad skal der til for at du vil give en hånd med ? eller medvirke?
 - a. du bliver spurgt direkte?
 - b. du melder dig selv?
 - c. det er sammen med andre?

Spørgeskema

Kristendom og kirke version 2.0: Hvad holder?

Skriv navnet på din efterskole: _____

Lidt om dig selv

1. Hvad er dit køn?

Dreng

Pige

2. Hvilken klasse går du i?:

8. klasse

9. klasse

10. klasse

3. Hvor er du vokset op?

I en by med under 500 indbyggere

I en by med omkring 500-5.000 indbyggere

I en provinsby

I en større by, f.eks. Aalborg

4. Hvad regner du med, at du skal næste år?

9./10. klasse

Hf/Det almene gymnasium/handelsskole

Teknisk skole/Sosu/ kokkeskole/ landbrugsskole/ andet

Læreplads

Andet _____

Lidt om dig og kirke og kristendom

5. Har du tidligere været med i noget af følgende? (Du må gerne sætte flere krydser)

Har deltaget i juniorkonfirmand/minikonfirmandundervisning

Har gået i søndagsskole/kirkens børneklub

Har sunget med i kirkens kor

Har gået til FDF/ KFUM og KFUK, KFUM-spejder

Har deltaget i konfirmationsforberedelse

Er konfirmeret

Anden kirkelig aktivitet _____

6. Hvilken 'religiøs praksis' har du og din familie? (Sæt gerne flere krydser)

Jeg går i kirke mindst en gang om måneden

Mine forældre går i kirke mindst en gang om måneden

Vi synger bordvers

Vi praktiserer bøn og bibellæsning i familien

Andet _____
Vi har ingen 'religiøs praksis'

7. Hvor "religiøs" er du? (Sæt ét kryds)

- Jeg forstår mig selv som kristen, der ved, hvad jeg tror på
Jeg forstår mig selv som kristen, der har mange spørgsmål
Jeg ved ikke lige, hvad jeg tror på og er interesseret i at finde ud af det
Kristendommen har ingen betydning i mit liv,
og jeg tror heller ikke, at den får nogen betydning
Andet (f.eks. muslim) _____

8. Hvordan er din opfattelse af KRISTENDOM? (Sæt ét kryds)

- For mig har kristendommen stor betydning og er meningsfyldt
For mig har kristendom nogen betydning og er meningsfyldt
For mig har kristendom lidt betydning og er lidt meningsfyldt
For mig har kristendom slet ikke betydning og er ikke meningsfyldt

9. Hvordan er din opfattelse af KIRKEN? (Sæt ét kryds)

- For mig har kirken stor betydning og er meningsfyldt
For mig har kirken nogen betydning og er meningsfyldt
For mig har kirken lidt betydning og er lidt meningsfyldt
For mig har kirken slet ikke betydning og er ikke meningsfyldt

10. Hvis du har gået til konfirmationsforberedelse – hvordan opfatter du da kristendommen EFTER dit konfirmandforløb: (Sæt ét kryds)

- Kristendommen er blevet **mere** betydningsfuld for mig
Kristendommen er blevet **mindre** betydningsfuld for mig
Kristendommen **hverken** blevet mere eller mindre betydningsfuld

11. Har du haft en positiv oplevelse med kirken? (Sæt et kryds)

- Ja
Nej
Ved ikke

Hvis ja, hvornår har du sidst haft en positiv oplevelse med kirke (beskriv kort hvad oplevelsen var):

12. Snakker du med dine forældre/familie om kristendom, tro, religion? (Sæt ét kryds)

- Oftre
Af og til
Sjældent/aldrig

13. Snakker du med dine venner på efterskole om kristendom, tro, religion? (Sæt ét kryds)

- Oftre
Af og til
Sjældent/aldrig

14. Snakker du med en lærer eller anden voksen på efterskolen om kristendom, tro og religion?

(Sæt ét kryds)

Ofte

Af og til

Sjældent/aldrig

15. Hvilken betydning har dit efterskoleophold indtil nu haft for din opfattelse af kristendom?

Kristendommen er blevet **mere** betydningsfuld for mig

Kristendommen er blevet **mindre** betydningsfuld for mig

Kristendommen **hverken** blevet mere eller mindre betydningsfuld

16. Hvis du skulle stille Gud et spørgsmål, hvad ville du spørge om?

17. I de næste par år tror jeg, at jeg vil...

	Enig	Hverken enig/uenig	uenig
1. Komme i kirken til gudstjeneste engang i mellem			
2. Smutte ind i kirken bare for at sidde og tænke			
3. Komme til specielle ungdomsgudstjenester, hvis jeg inviteres			
4. Bruge Fadervor engang i mellem i mit hverdagsliv			
5. Kontakte præsten, hvis jeg har brug for en snak			
6. Be' en bøn engang i mellem			
7. Ikke komme i kirken eller bruge den til noget			

evt. andet

18. Aalborg Stift planlægger at lave en kirke for unge. Er det et tilbud, du tror, du vil bruge i løbet af de næste par år?

Ja

Nej

Måske

Ved ikke

Hvad skal der til for, at du ville komme i en "kirke for unge"?

19. I øjeblikket er der mulighed for at gøre brug af en præst på ungdomsuddannelserne (gymnasiepræst/ præst på teknisk skole). Er det noget, du kan forestille dig fremover at gøre brug af?

- Ja
- Nej
- Måske

Ved ikke

Hvad skal der til, for at du vil bruge en præst tilknyttet din ungdomsuddannelse?

20. Aalborg har en gadepræst, som går rundt i gaderne og taler med unge om deres liv og tro. Kunne du forestille dig at benytte dig af et møde med en gadepræst?

- Ja
- Nej
- Måske
- Ved ikke

Hvad skal der til, for at du vil bruge en gadepræst?

21. Hvis du skulle melde dig til at give en hånd med i en aktivitet omkring en kirke, hvad skulle det være?

	<i>Hvis ja sæt kryds</i>
Være besøgsven	
Lave hjælpearbejde	
Hjælpe i et suppe-køkken	
Hjælpe i en lektiecafe med børn	
Medvirke til cafe-aften	
Hjælpe omkring en koncert	
Lave sms-kursus for ældre	
Lave en gudstjeneste for andre unge	
Hjælpe med lys og lyd	
Spille musik	
Lave et løb	
Hjælpe til med indsamlinger	
Medvirke til et skørt event	
Har du andre ideer?	